

Hvidvask- sekretariatet

Årsberetning 2004

Hvidvask- sekretariatet

Årsberetning 2004

Forord

Hvidvasksekretariatet har med virkning fra denne årsberetning for 2004 besluttet at udarbejde en årsberetning, der er tilgængelig for alle interesserede. Beretningen findes i år også i en engelsk version af hensyn til de mange udenlandske samarbejdspartnere og de underretningspligtige i Danmark, der har engelsk som arbejdssprog. Årsberetningen findes både på dansk og på engelsk på www.rigsadvokaten.dk og www.politi.dk

Årsberetningen indledes med en kort generel beskrivelse af Hvidvasksekretariatet og underretningerne. Endvidere følger eksempler på indikatorer m.v. til inspiration for de underretningspligtige. Derefter følger et afsnit med det danske konkrete arbejde i 2004 og afslutningsvist et afsnit om arbejdet i 2004 i relevante internationale fora.

Hvidvasksekretariatet vil gerne takke alle underretningspligtige for deres indsats og for det gode samarbejde. Sekretariatet vil særligt takke pengeinstitutterne for den meget ressourcekrævende indsats, de yder i forbindelse med terrorbekæmpelsen.

Henning Thiesen /

Ulla Høg

Indhold

- 1 Generelt om Hvidvasksekretariatet, 4**
 - 1.1 Hvidvasksekretariatets virksomhed, 4
 - 1.2 Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitets organisation m.v., 5
 - 1.3 Det nationale samarbejde, 6
 - 1.4 Særligt om det nationale samarbejde vedrørende finansiering af terrorisme, 7

- 2 Generelt om underretninger, 9**
 - 2.1 Underretningspligtige, 9
 - 2.2 Underretningens indhold og underretningstidspunkt, 11

- 3 Hvidvask og eksempler på indikatorer og sager, 13**

- 4 Finansiering af terrorisme og eksempler på indikatorer, 18**

- 5 Aktuelt fra 2004, 20**
 - 5.1 Underretninger og afgørelser, 20
 - 5.2 Sagseksempler fra 2004, 23
 - 5.3 Transitsager, 24
 - 5.4 Sagssamarbejde med udlandet, 26
 - 5.5 Generelt samarbejde med udlandet, 26

- 6 Arbejdet i internationale fora i 2004, 28**
 - 6.1 Interpol og Europol, 28
 - 6.2 The Baltic Sea Task Force, 28
 - 6.3 The Egmont Group, 28
 - 6.4 FATF, 29
 - 6.5 Europarådet, 30
 - 6.6 EU, 30

- Bilag 1**
Hvidvaskloven, 31

- Bilag 2**
Medlemmer af the Egmont Group, 35

- Bilag 3**
Relevante websites, 36

1 Generelt om Hvidvasksekretariatet

1.1 Hvidvasksekretariatets virksomhed

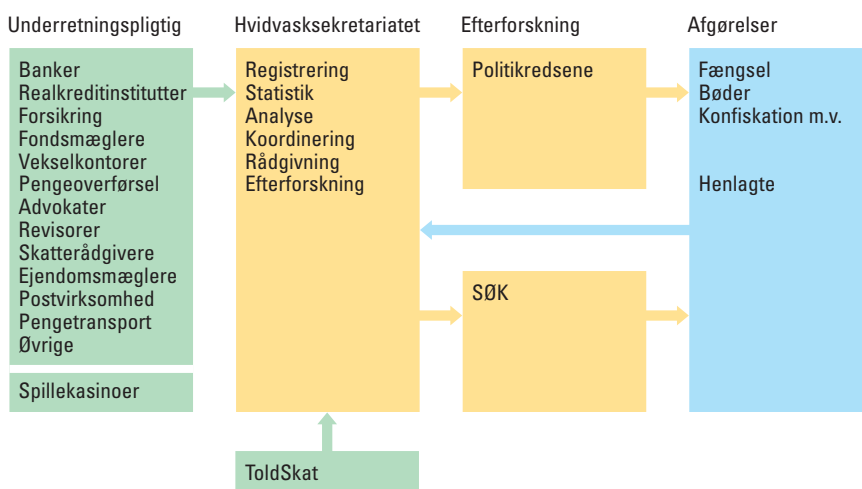
Danmark implementerede EUs hvidvaskdirektiv i 1993, og Hvidvasksekretariatet blev samtidig oprettet. Hvidvasksekretariatet hører under Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet (SØK). Sekretariatet er den danske FIU – Financial Intelligence Unit/finansielle efterretningsenhed. Der findes i dag FIUs i de fleste lande i verden (se nærmere afsnit 6 om de internationale fora).

Hvidvasksekretariatet modtager underretninger om mulig hvidvask af udbytte fra strafbare forhold eller finansiering af terrorisme fra de virksomheder og personer, der er omfattet af hvidvaskloven og kasinoloven (se afsnit 2.1) og fra offentlige myndigheder, især ToldSkat.

Hvidvasksekretariatets opgave er at indsamle, registrere, videregive, koordinere og bearbejde oplysninger vedrørende hvidvask af udbytte fra strafbare forhold, og i samarbejde med Politiets Efterretningstjeneste (PET), finansiering af terrorisme. De nødvendige personaleressourcer tilpasses efter behov (se afsnit 1.2).

Hvidvasksekretariatet modtager underretninger om hvidvask og fremsender dem som hovedregel til den politikreds, der skal forestå efterforskningen, sammen med andre relevante oplysninger fra politiets registre, Erhvervs- og Selskabsstyrelsen og andre offentlige registre. Sekretariatet assisterer i vid udstrækning politikredsene med at indhente supplerende oplysninger via Interpol eller via andre landes FIUs. Politikredsene giver tilbagemelding til Hvidvasksekretariatet om, hvad behandlingen af underretningen resulterede i, så sekretariatet kan opdatere oplysningen til brug for statistikker, analyser, sagsbeskrivelser m.v.

Fig 1
Behandling af
underretninger

En hvidvaskunderretning er ikke en anmeldelse, men betragtes som en almindelig oplysning om mulig kriminalitet. Det er den aktuelle politikreds, der afgør, om der skal iværksættes egentlig efterforskning. Det sker også, at en underretning kan bruges direkte i en allerede påbegyndt efterforskning.

Hvidvasksekretariatet behandler altid hvidvaskunderretninger vedrørende 'transitsager'. Disse har ingen person- eller selskabsmæssig tilknytning til Danmark (se afsnit 5.3). Endvidere er det aftalt i Hvidvaskstyregruppen (se afsnit 1.3), at underretninger fra advokater i en overgangsperiode behandles af Hvidvasksekretariatet. Underretninger om eventuel finansiering af terrorisme behandles af Hvidvasksekretariatet i samarbejde med PET (se afsnit 1.4). Underretninger, der tilsyneladende vedrører sager af en karakter, der efterforskes af Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet, behandles i statsadvokatens efterforskningssektion.

Statsadvokaturen for særlig økonomisk kriminalitet (SØK) blev oprettet i 1973. Den behandler sager om økonomisk kriminalitet, der har et særligt betydeligt omfang, er led i organiseret kriminalitet, er udført ved anvendelsen af særegne forretningsmetoder eller på anden måde er af særlig kvalificeret karakter. SØK er landsdækkende.

SØK er opdelt i to efterforskningssektioner, en administrativ sektion (hvor bl.a. Hvidvasksekretariatet er placeret), en kontorsektion, en assistancesektion (politimæssig bistand til politikredsene efterforskning af store økonomiske sager) og to mindre stabssektioner (IT og udvikling/drift).

1.2
Statsadvokaten for særlig
økonomisk kriminalitets
organisation m.v.

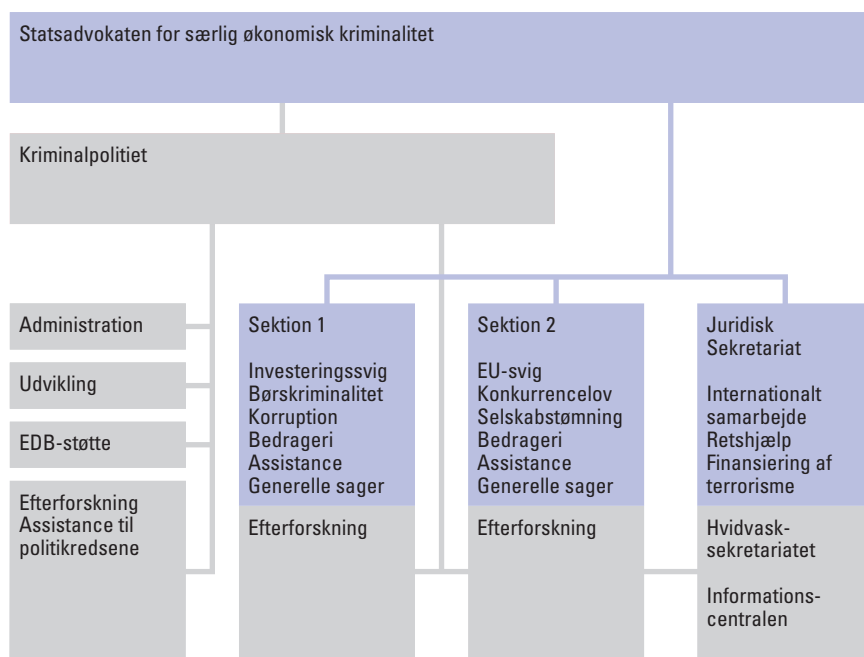

Fig 2
SØKs organisation

Ved udgangen af 2004 bestod SØK af 23 anklagere, 53 efterforskere og 10 kontormedarbejdere m.v. To anklagere, syv efterforskere og en kontormedarbejder er fast knyttet til Hvidvasksekretariatet. Nogle varetager også opgaver for Informationscentralen eller for andre dele af den administrative sektion. SØKs øvrige personale bistår Hvidvasksekretariatet med sagsbehandling, analyser og bistand til afhøringer efter behov.

Et tæt nationalt samarbejde vedrørende bekæmpelse af hvidvask og finansiering af terrorisme er afgørende for, at Danmark kan opnå gode resultater og i øvrigt leve op til de internationale krav, der i dag stilles på disse områder.

Justitsministeriet nedsatte i 1993 en Hvidvaskstyregruppe med repræsentanter fra Politimesterforeningen, Politidirektøren, Rigspolitichefen og Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet. Hvidvaskstyregruppen mødes to gange årligt og behandler de overordnede spørgsmål vedrørende Hvidvasksekretariatets virksomhed og samspil med politikredsene og andre. SØK har endvidere etableret en kontaktmandsordning med politikredsene, der også omfatter hvidvask.

Hvidvasksekretariatet har også et løbende og tæt samarbejde med andre offentlige myndigheder. Sekretariatet deltager ofte i møder med Finanstilsynet, der administrerer hvidvaskloven og har tilsyn med en stor del af de underretningspligtige. Der er ligeledes et løbende samarbejde med Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, der ud over at have selskabsoplysninger, registrerer og fører tilsyn med pengeoverførselsvirksomheder. Endvidere samarbejder sekretariatet med ToldSkat, der ud over at have en række økonomiske oplysninger om personer og virksomheder administrerer toldlovens særlige pligt til at underrette toldmyndighederne om ind- og udførsel af kontanter m.v.

Hvad angår finansiering af terrorisme samarbejder Hvidvasksekretariatet med PET, Udenrigsministeriet og med Erhvervs- og Byggestyrelsen, der administrerer EUs forordninger om indefrysning af terrormidler (se afsnit 1.4. vedrørende samarbejdet på terrorområdet).

Hvidvasksekretariatet samarbejder med den private sektor som medlem af Hvidvaskgruppen i Finansrådet. Her deltager også Finanstilsynet – og Erhvervs- og Byggestyrelsen, hvis spørgsmål om finansiering af terrorisme er på dagsordenen. Hvidvaskgruppen mødes to gange årligt og udveksler endvidere oplysninger elektronisk efter behov. Hvidvaskgruppen behandler bl.a. fortolkningsspørgsmål, ligesom Hvidvasksekretariatet orienterer om afgørelser, tendenser m.v. Sekretariatet har også et løbende samarbejde med Advokatsamfundet, der ifølge hvidvaskloven kan modtage underretninger fra advokater. Samarbejdet med øvrige regulerede eller interesse-repræsentanter for disse har ikke en fast karakter, men foregår på ad hoc basis. Hvidvasksekretariatet har en særlig telefonservice for alle, der er omfattet af underretningspligten, så de pågældende kan ringe og diskutere tvivsspørgsmål uden at give oplysning om den konkrete sag, der giver anledning til spørgsmålet.

I visse sammenhænge er der ad hoc et bredt, tværministerielt samarbejde vedrørende hvidvask og finansiering af terrorisme. F.eks. har en arbejdsgruppe under det tværministerielle Kontaktudvalget om økonomisk kriminalitet behandlet indikatorer på hvidvask til brug for offentlige myndigheder og EUs indefrysingsforordninger. Endvidere har Justitsministeriets udvalg om økonomisk kriminalitet og datakriminalitet (Brydesholt-udvalget) med repræsentanter for såvel offentlige myndigheder som den private sektor bl.a. behandlet en række spørgsmål om hvidvask. Dette udmundede i 2004 med betænkning nr. 1447/2004 om hvidvasklovgivningen. Udvalgets forslag indgår i det aktuelle arbejde med at revidere hvidvaskloven også på baggrund af FATFs reviderede rekommandationer (se afsnit 6.4) og EUs forventede nye hvidvaskdirektiv m.v. (se afsnit 6.6).

For så vidt angår det internationale samarbejde henvises til afsnit 5.4, 5.5 og 6.

Hvidvasksekretariatet har et særligt tæt samarbejde med PET vedrørende behandling af oplysningerne om finansiering af terrorisme. Samarbejdet foregår overordnet i en styregruppe, der både behandler efterforskningssager og generelle spørgsmål. Styregruppen er også det nationale kontaktpunkt for samarbejdet med Europol om bekæmpelse af finansiering af terrorisme. I det omfang der er behov for egentlig efterforskning, nedsætter styregruppen en projektgruppe med repræsentanter for både Hvidvasksekretariatet og PET. Projektgruppen efterforsker efter retningslinjer fastsat af styregruppen og orienterer med aftalte mellemrum styregruppen om resultaterne.

De generelle spørgsmål, styregruppen behandler, kan f.eks. være, hvordan man bedst orienterer forskellige grupper i befolkningen om, hvilke regler der gælder vedrørende pengeoverførselsvirksomhed og finansiering af terrorisme. Eksempelvis har interesseorganisationer, PET og SØK i samarbejde udgivet en lille pjece med navnet 'Dit bidrag kan misbruges' på flere sprog. Pjecen beskriver straffelovens regler om finansiering af terrorisme og forklarer, hvordan man kan forsøge at sikre sig, at man ikke giver bidrag til velgørende formål, der reelt anvendes til finansiering af terrorisme. Der arbejdes ligeledes på en tilsvarende pjece for personer, der er ansvarlige for særlige pengeoverførsler, se afsnit 2.

En særlig del af det nationale samarbejde vedrørende finansiering af terrorisme er knyttet til de internationale lister fra FN og EU samt offentlige eller fortrolige lister fra USA og andre lande vedrørende terrororganisationer m.v. Alle stater har pligt til at sikre, at der ikke går midler fra deres område til finansiering af terrorisme. I Danmark administreres dette konkret således, at såfremt der findes midler i det finansielle system, der tilhører personer eller organisationer, der er anført på EUs forordningslister (der ikke omfatter personer eller organisationer i EU), skal midlerne indefrysnes. Sådanne indefrysninger administreres af Erhvervs- og Byggestyrelsen. I alle andre tilfælde beslaglægges efter de almindelige regler i retsplejeloven. Hvidvasksekretariatet, PET og Erhvervs- og Byggestyrelsen koordinerer arbejdet vedrørende listerne indbyrdes.

1.4
Særligt om det nationale samarbejde vedrørende finansiering af terrorisme

Alle terrorlister fordeles af Hvidvasksekretariatet til finanssektoren (hvis de er offentligt tilgængelige, eller hvis det pågældende land har godkendt det) med henblik på oplysning til Hvidvasksekretariatet, hvis der er navnesammenfald med kunder. Når der modtages oplysninger om mulig finansiering af terrorisme, tages der stilling til, om der er midler, der skal beslaglægges – hvilket kan ske straks ved telefonisk meddelelse til pengeinstituttet – samt hvilke efterforskningsmæssige tiltag, sagen giver anledning til.

Der har været tre sager i Danmark med beslaglæggelse af midler, hvoraf én sag fortsat verserer. Nærmere efterforskning i de to øvrige sager afkræftede mistanken om finansiering af terrorisme. Desuden har SØK i en fjerde sag indgået aftale med en forening om ikke at disponere over bankindeståender. En del af underretningerne er fortsat genstand for efterforskning, primært med henblik på at få bedre identitetsoplysninger.

Nogle af de risikoområder, opmærksomheden har været særligt rettet mod i det internationale samarbejde vedrørende bekæmpelse af finansiering af terrorisme, er pengeoverførsler uden for det almindelige banksystem og transport af kontanter m.v. over grænserne. Disse områder var derfor genstand for særlig regulering i antiterrorlovpakken i 2002.

I hvidvaskloven blev alle former for pengeoverførselsvirksomhed reguleret. Der blev indført en pligt til registrering i SØK, hvis der ikke var tale om virksomhed, der er under tilsyn af Finanstilsynet. Senere er loven ændret, således at Erhvervs- og Selskabsstyrelsen registrerer og tillige fører tilsyn. Hvidvasksekretariatet og Erhvervs- og Selskabsstyrelsen samarbejder bl.a. om at finde frem til pengeoverførselsvirksomheder, der ikke er blevet opmærksomme på reglerne og derfor ikke har ladet sig registrere.

I toldloven blev der indført oplysningspligt, således at ToldSkat ved udrejse fra eller indrejse til Danmark skal underrettes om kontantbeløb o.l. svarende til over 15.000 EUR. ToldSkat fik hjemmel til at kontrollere overholdelsen heraf og kan tilbageholde beløb, der ikke er underrettet om, hvis det må frygtes, at beløbene har forbindelse til kriminalitet. Hvidvasksekretariatet modtager underretning om tilbageholdte beløb og samarbejder med ToldSkat på dette område. I 2004 modtog sekretariatet 41 sådanne underretninger (hvor i alt ca. 3,4 mio. kr. af de fundne midler var blevet beslaglagt).

2 Generelt om underretninger

Følgende virksomheder har i dag underretningspligt efter hvidvaskloven eller spillekasinoen:

2.1

Underretningspligtige

- 1 Fysiske personer og kredit- og finansieringsinstitutter, der udøver en eller flere af følgende aktiviteter som deres hovedaktivitet:
 - Modtagelse af indlån og andre tilbagebetalingspligtige midler.
 - Udlånsvirksomhed, herunder bl.a. forbrugerkreditter, realkreditlån, factoring og diskontering og handelskreditter (incl. forfaitering).
 - Finansiell leasing.
 - Betalingsformidling.
 - Udstedelse og administration af betalingskort (kreditkort, rejsechecks, bankveksler).
 - Sikkerhedsstillelse og garantier.
 - Transaktioner for egen eller kunders regning vedrørende pengemarkedsinstrumenter (checks, veksler, indskudsbeviser m.v.), valutamarkedet, finansielle futures og options, valuta- og renteinstrumenter samt værdipapirer.
 - Medvirken ved emission af værdipapirer og tjenesteydelser i forbindelse hermed.
 - Rådgivning til virksomheder vedrørende kapitalstruktur og dermed beslægtede spørgsmål og rådgivning samt tjenesteydelser vedrørende sammenslutning og opkøb af virksomheder.
 - 'Money broking'.
 - Porteføljeadministration og -rådgivning.
 - Opbevaring og forvaltning af værdipapirer.
 - Boksudlejning.
 - Investeringsinstitutter (investeringsforeninger eller specialforeninger).
- 2 Livsforsikringselskaber og pensionskasser omfattet af lov om forsikringsvirksomhed.
- 3 Udenlandske kredit- og finansieringsinstitutter, der gennem en filial her i landet driver virksomhed efter nr. 1 og 2.
- 4 Danmarks Nationalbank, i det omfang den udøver tilsvarende virksomhed som de i nr. 1 nævnte institutter.
- 5 Advokater, når de
 - a) deltager med bistand eller udførelse af transaktioner for deres klienter i forbindelse med køb og salg af fast ejendom eller virksomheder, forvaltning af klienters penge, værdipapirer eller andre aktiver, åbning eller forvaltning af bank-, opsparings- eller værdipapirkonti, tilvejebringelse af nødvendig kapital til oprettelse, drift eller ledelse af selskaber, oprettelse, drift eller ledelse af investeringsforeninger, selskaber eller lignende strukturer, anden forretningsmæssig rådgivning eller
 - b) på deres klients vegne og for dennes regning foretager en finansiell transaktion eller en transaktion vedrørende fast ejendom.
- 6 Revisorer og skatterådgivere.
- 7 Ejendomsmæglere.
- 8 Forsikringsmæglere.

- 9 Forhandlere af genstande samt auktionsholdere, hvis beløbet, der omsættes, er på 15.000 euro eller derover, og der betales med kontanter.
- 10 Personer eller virksomheder, der mod betaling yder tilsvarende ydelser som nævnt i nr. 5-8.
- 11 Virksomheder, der er omfattet af lov om postvirksomhed.
- 12 Virksomheder, der erhvervsmæssigt driver virksomhed med overførsel af penge og andre værdier.
- 13 Virksomheder, der erhvervsmæssigt driver pengetransportvirksomhed.
- 14 Vekselkontorer.
- 15 Spillekasinoer.

Oplysninger, der i god tro videregives til politiet i forbindelse med en underretning, betragtes ikke som brud på en eventuel tavshedspligt og medfører ikke ansvarspådragelse.

De underretningspligtige skal i en række tilfælde kræve identitetsoplysninger og opbevare disse samt oplysninger om transaktionerne.

Hvidvasksekretariatet modtager også underretninger fra offentlige myndigheder, især ToldSkat. Told- og Skattestyrelsen har i 1993 og på ny i 2000 udsendt cirkulæreskrivelser til de statslige told- og skattemyndighederne og til kommunerne om underretning ved mistanke om hvidvask. Som nævnt i afsnit 1.4 modtager Hvidvasksekretariatet bl.a. underretninger ved overtrædelser af toldlovens bestemmelser om oplysningspligt ved ind- eller udførsel af større pengeløb m.v.

Vekselkontorer har været underretningspligtige siden 1993, såfremt veksling udgjorde virksomhedens hovedaktivitet, men ved antiterrorlovpakken i 2002 blev reguleringen udvidet til at gælde alle vekselkontorer, d.v.s. også f.eks. rejsebureauers, hotellers og færgers vekselvirksomhed.

Tilsvarende blev al pengeoverførselsvirksomhed reguleret i 2002. Reguleringen omfatter således de almindelig kendte alternative pengeoverførselssystemer som f.eks. Western Union og MoneyGram. Den omfatter også andre former for bistand til pengeoverførsler, der er mindre kendte, f.eks. bistand til bestemte etniske grupper eller til pengeoverførsler til et eller flere udvalgte lande. Der er sandsynligvis pengeoverførselsvirksomheder af denne type, der endnu ikke er blevet registreret i Erhvervs- og Selskabsstyrelsen, fordi de ikke har opdaget, at de er omfattet af hvidvaskloven. Der lægges i internationale fora – især i forbindelse med finansiering af terrorisme – vægt på, at disse alternative pengeoverførselssystemer (Alternative Remittance Systems eller ARS) ikke kan misbruges til hvidvask eller finansiering af terrorisme, og man forsøger at hjælpe hinanden med oplysninger, hvis man bliver bekendt med, hvem i et andet land der udøver sådan virksomhed. Det er ikke eksistensen af sådanne systemer, der giver anledning til bekymring, men derimod det manglende kendskab til dem og dermed manglende kontrolmulighed.

Alternative Remittance Systems (ARS)

En række ARS er knyttet til bestemte etniske grupper eller lande og har et særligt navn, f.eks. Hundi, Hawala, Fei-Chien, Al Baracat og Chitti, selv om virksomheden grundlæggende er den samme. Også udtryk som 'underground banking' eller 'parallel banking' anvendes om ARS.

Reguleringen gælder imidlertid ikke kun systemer, der har et kendt navn, men også personer, der f.eks. bistår 20-30 mennesker med pengeoverførsler via den pågældendes egen bankkonto (en såkaldt samlekonto), og videresender pengene til en formidler i et andet land, der orienteres om modtagerkredsen.

Pengeoverførslen kan ske helt eller delvist gennem banker, med pengekurere, ved udveksling af fordringer, ved over- eller underfakturering af varer m.v. I en dansk sag overførtes eksempelvis pengene (via bank eller med kurer) til London, men den videre overførsel til Pakistan skete ved udveksling af fordringer.

Det centrale i alle systemerne er, at man indbetaler penge til en person i sit opholdsland og giver besked om, hvem der er modtager i et andet land. Den person, man har rettet henvendelse til, sørger så gennem sine kontakter for, at pengene når den ønskede modtager.

Det karakteristiske for en underretning er, at den underrettende har fået mistanke om, at der kan være tale om hvidvask eller om finansiering af terrorisme. Hvis mistanken ikke kan afkræftes, er der pligt til at underrette. Der er således normalt ikke tale om, at den underrettende har en bestyrket mistanke eller har en mistanke, der vedrører en bestemt kriminalitetsform.

Ved hvidvask indtræder underretningspligten efter hvidvaskloven ved mistanke om, at der kan være tale om udbytte fra overtrædelse af straffeloven. I praksis bliver det mere et spørgsmål om at reagere på, at noget i et kundeforhold er atypisk. Dette blev også udtrykt i bemærkningerne i lovforslaget til hvidvaskloven, der – ud over at nævne nogle specifikke indikatorer – udtrykte det således:

”Der vil være situationer, hvor det vil være vanskeligt for den enkelte ansatte at bedømme, om en transaktion indebærer hvidvaskning af penge.

Det er imidlertid ikke hensigten, at den enkelte medarbejder skal foretage en vurdering af, hvilken underliggende kriminalitet, der gør sig gældende. En sådan vurdering vil forudsætte juridisk (strafferetlig) sagkundskab og vil herudover falde væsentligt uden for de opgaver og funktioner, medarbejdere i finansielle institutter varetager.

2.2

Underretningens indhold
og underretningstidspunkt

En mistanke og eventuel indgivelse af anmeldelse skal basere sig på vurderinger i den konkrete situation af handlingernes karakter og forskellighed fra normale kundehandlinger, fortielser og andre særegne, atypiske forhold hos kunden, der samlet leder opmærksomheden hen på et eventuelt forsøg på tilsøring af midlernes oprindelse, der må formodes at have en kriminel karakter.”

Ved finansiering af terrorisme indtræder underretningspligten, hvis der opstår mistanke (f.eks. på grund af navnesammenfald med terrorlister, jf. afsnit 1.4) om, at dette er formålet, uanset om de aktuelle midler menes at stamme fra ulovlig eller lovlig virksomhed.

For så vidt angår underretningspligten ved mistanke om hvidvask, følger det af hvidvasklovens § 10, at transaktionen skal sættes i bero, indtil Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet er underrettet, hvis mistanken ikke kan afkræftes. I tilfælde, hvor det ikke forekommer muligt at undlade at gennemføre transaktionen, eller en sådan undladelse synes at kunne hindre retsforfølgning af de personer, der drager fordel af transaktionen, sker underretningen umiddelbart efter gennemførelsen af transaktionen.

En sådan mulighed for gennemførelse af transaktionen trods en mistanke findes ikke, hvis mistanken relaterer sig til finansiering af terrorisme. Her følger det af hvidvasklovens § 10 a, at der kun må gennemføres transaktioner fra den aktuelle konto eller person efter aftale med Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet. Hvidvasksekretariatet kan derfor kontaktes døgnet rundt.

Underretningen til Hvidvasksekretariatet sker i de fleste tilfælde direkte. Advokater kan dog vælge at underrette via Advokatsamfundet. For så vidt angår spillekasinoer sker underretning via det lokale politi, der underrettes af en særlig kontrollant.

3 Hvidvask og eksempler på indikatorer og sager

Hvidvask defineres i hvidvaskloven som konvertering, overførsel, erhvervelse, besiddelse eller anden anvendelse af formuegoder eller fortielse eller tilsløring af deres art, oprindelse, lokalisering, bevægelser og ejerforhold samt forsøg herpå eller medvirken hertil med viden eller formodning om, at formuegoderne stammer fra overtrædelse af straffeloven. Loven omfatter også den, der har begået den kriminalitet, udbyttet hidrører fra.

Hvidvask er strafferetligt dækket af straffelovens § 290 om hæleri, der vedrører udbytte fra alle strafbare forhold. Den strafferetlige regulering omfatter ikke den, der har begået den kriminalitet, udbyttet hidrører fra.

Hvidvask nævnes ofte i forbindelse med narkotikakriminalitet, fordi det oprindeligt var den form for kriminalitet, man forsøgte at bekæmpe ved hjælp af hvidvaskregulering. I dag vedrører reguleringen alle former for alvorligere kriminalitet. Hvis man ser på de danske underretninger, så vedrører mere end halvdelen af de afgørelser, der er knyttet til dem, økonomisk kriminalitet (herunder kriminalitet vedrørende skatter, told og afgifter).

Karakteristisk for mange typer hvidvasktransaktioner – uanset den bagvedliggende form for kriminalitet – er, at de har til formål at ændre identiteten af udbyttet, således at det på et tidspunkt kan komme til at fremstå som lovlige midler eller aktiver. Denne form for hvidvask opdeles i tre faser:

I Anbringelse

Den fysiske anbringelse af udbyttet – placering i det finansielle system.

II Sløring

Adskille udbyttet fra dets kilde gennem komplekse finansielle transaktioner for at skjule revisionssporet og opnå anonymitet. Dette kan indebære køb og salg af værdipapirer, fast ejendom eller varer.

III Integring

Tilbageførsel til gerningsmandens formuesfære i en form, hvor udbyttet er konverteret til midler, der fremstår som lovlige.

Følgende eksempler kan illustrere processen:

Anbringelse	Sløring	Integring
Konter indbetales i bank (evt. blandet med midler fra lovlig virksomhed).	Elektronisk overførsel til udlandet (ofte ved brug af selskaber uden reel aktivitet, eller midlerne maskeres som udbytte fra lovlige forretninger).	Tilbageførsel som betaling for (fiktive) lån eller betaling af (fiktive) fakturaer.
Konter føres ud af landet.	Konter indsættes i en bank i udlandet.	Et kompliceret net af overførsler, nationalt og internationalt, der gør det næsten umuligt at spore midlernes oprindelige kilde.
Konter anvendes til køb af højværdivarer, fast ejendom eller aktiver til erhvervsvirksomhed.	Salg af de købte varer/aktiver.	Indtægt fra fast ejendom eller lovlig virksomhed fremstår som lovlig.

Fig 3
Hvidvask i tre faser

Der er tale om hvidvask fra den første fase, hvor man for eksempel flytter kontanter til et andet land eller veksler til anden valuta. Der er således ikke nødvendigvis tale om en kompliceret sløringsproces, for at man kan betragte en transaktion som hvidvask.

Der er utallige måder at hvidvaske på. Som enkelte eksempler fra hvidvaskprocesser kan nævnes:

- Udbytte kan anvendes til køb af valuta, der kan overføres til offshore banker i hele verden.
- Penge anbringes i udlandet og anvendes til betaling af overpris på varer.
- Der bruges en række stråmænd/mellemænd til komplicerede finansielle transaktioner.
- Biler, både og fast ejendom købes kontant i stråmænds navne og lånes/lejes derefter.
- Penge smugles ud af landet med kurer og hjemtages derefter som fiktive lån.
- Udbytte udføres med kurer og ved overførsler i små portioner og samles på udlandskonto.

Begrebet hvidvaskindikatorer dækker over forskellige forhold, der er set i hvidvasksager, og som derfor kan give anledning til ekstra opmærksomhed. Mange indikatorer kan indgå i forhold, der er fuldt ud lovlige. Formålet med indikatorer er således ikke at udpege situationer, hvor der er tale om hvidvask, men at pege på situationer, hvor der kan være anledning til at være ekstra opmærksom og 'tænke i hvidvaskbaner'.

Som enkelte eksempler på indikatorer kan nævnes:

Tilbageholdenhed med oplysninger

- 1 Uvillighed til at give identitetsoplysninger og referencer.
- 2 Ingen eller tøvende oplysninger om, hvor midlerne hidrører fra.
- 3 Uvillighed til at dokumentere, at midler som oplyst hidrører fra arv, spil m.v.
- 4 Långiver ved et større lån fra udlandet oplyses at ville være anonym.

Atypisk person

- 1 Lederen af en virksomhed synes helt at mangle erhvervmæssig baggrund.
- 2 Den tegningsberettigede i en virksomhed ledsages altid af en, der holder sig i baggrunden.
- 3 Den disponerende læser alt fra en seddel og kan ikke svare på supplerende spørgsmål.

Atypiske betalinger

- 1 Kontantbetaling af større beløb for (dyre) varer eller tjenesteydelser eller til skat, moms o.l.
- 2 Pludselig betaling af ikke forfalden gæld eller af for længst forfalden gæld.
- 3 Betaling via lande, der er atypiske i forhold til, hvad der betales for.
- 4 Betaling til lande, der er helt uden forbindelse med handelen eller sælger.

Store kontantbeløb

- 1 Valutakøb for store kontantbeløb.
- 2 Indsættelse af mange kontantbeløb, der ikke harmonerer med den pågældendes erhverv.
- 3 Atypisk god omsætning i en virksomhed, hvor der ofte betales kontant.

Diverse

- 1 Tegn på, at der sker over- eller underfakturering i en virksomhed.
- 2 Pludselige ændringer i lande, virksomheden modtager penge fra, uden forklaring herpå.
- 3 Fakturering i atypisk valuta eller via atypiske mellemlid.
- 4 Mange transaktioner med narkotikaproducerende lande, skattelylande eller lignende.
- 5 Indtægt fra en ikke nærmere dokumenteret udenlandsk virksomhed (selskaber, konsulenthonorarer m.v.)
- 6 Betydelig transaktion med værdipapirer, hvor køber eller sælger er ukendt, eller hvor transaktionens størrelse, karakter eller hyppighed forekommer usædvanlig.

Ovenstående er som nævnt kun enkelte eksempler, og der kan være stor forskel på, hvilke indikatorer der har relevans for de forskellige grupper af underretningssaglige.

Sager, hvor udbytte er hvidvasket eller forsøgt hvidvasket, kan være lige så forskellige som alle andre straffesager. Nogle danske og udenlandske sager er nævnt nedenfor og i afsnit 5.2-5.4. I mange sager sker opdagelsen allerede, når den, der har begået en eller anden form for kriminalitet, vil veksle, indsætte eller overføre udbyttet. I andre opdages det først senere, som tilfældet var i følgende sag:

T investerede over en 5-årig periode ca 1,5 mill. kr. i fast ejendom og restaurationsvirksomheder. Efterforskningen viste, at T ved flere lejligheder havde indbetalt større kontantbeløb på sin bankkonto og til sin advokat. De indbetalte beløb hidrørte ikke umiddelbart fra Ts løn eller anden lovlig indkomst. Efterforskningen viste også, at et nærtstående familiemedlem til T tidligere var dømt for groft smugleri. Der var begrundet mistanke om, at familiemedlemmet, som var afgået ved døden, efterfølgende havde indsmuglet narkotika.

Byretten fandt T skyldig i groft hæleri med hensyn til de 1,5 mill. kr., der var blevet investeret (og endvidere i forsøg på hæleri med hensyn til 400 kg hash). T blev idømt 3 års fængsel. Sagen er under anke.

Det er ikke en forudsætning for at dømme for hæleri (hvidvask), at det konstateres, hvilken kriminalitet udbyttet hidrører fra, men der skal selvfølgelig være oplysninger, der viser, at der må antages at være tale om udbytte. Som eksempel på en sådan sag kan nævnes følgende:

T blev dømt for forsøg på groft hæleri ved gennem transport af kontanter, indestående på bankkonti i Danmark og udlandet og gennem opbevaring at have forsøgt at hvidvaske nedenstående beløb, der måtte antages at være udbytte fra strafbare forhold, hvilket T, der skulle have en betydelig provision, vidste eller bestemt formodede:

- 1 Ca. 65.000 USD blev af X via en bank i Peru indsat på Ts danske konto, og ca. 90.000 USD, blev fremsendt til Ts danske konto fra en bank i Letland. Beløbene skulle videreformidles gennem mellemmand, bl.a. Y fra England, som T skulle mødes med i Kastrup lufthavn for at overgive ham 73.000 USD, hvilket blev forhindret ved, at T blev anholdt.
- 2 T forberedte rejse til Tyskland, hvor han skulle modtage ca. 85.000 EUR fra en person, hvorefter T skulle videreovergive pengene til andre efter nærmere ordre, hvilket blev forhindret ved, at T blev anholdt. De 73.000 USD, T var i besiddelse af ved anholdelsen, blev konfiskeret.

Hvidvasksekretariatet har behandlet en del sager, hvor en række komplicerede internationale pengetransaktioner skulle sløre midlernes oprindelse. I de fleste sager var der tale om, at tilknytningen til Danmark bestod i, at der var ofre i Danmark, der havde betalt – typisk i forbindelse med investeringsbedrageri. Det er derfor normalt sager, hvor sekretariatet yder retshjælp til den udenlandske myndighed, der behandler sagen, eller hvor sekretariatet selv påbegynder en bedragerisag og beslaglægger udbyttet, mens det endnu findes på en kendt konto. I sidstnævnte tilfælde kan oplysningen være modtaget fra offeret selv eller fra en udenlandsk FIU, der har fået underretning fra en bank, der indgår i transaktionerne. Sådanne sager behandles typisk ikke i Danmark, men inddrages på et tidspunkt i en sag i det land, hvor gerningsmændene befinder sig.

Som eksempel på en sådan sag, hvor det endnu ikke er afklaret, hvem der skal behandle sagskomplekset, eller om det eventuelt skal splittes op i flere, kan nævnes følgende:

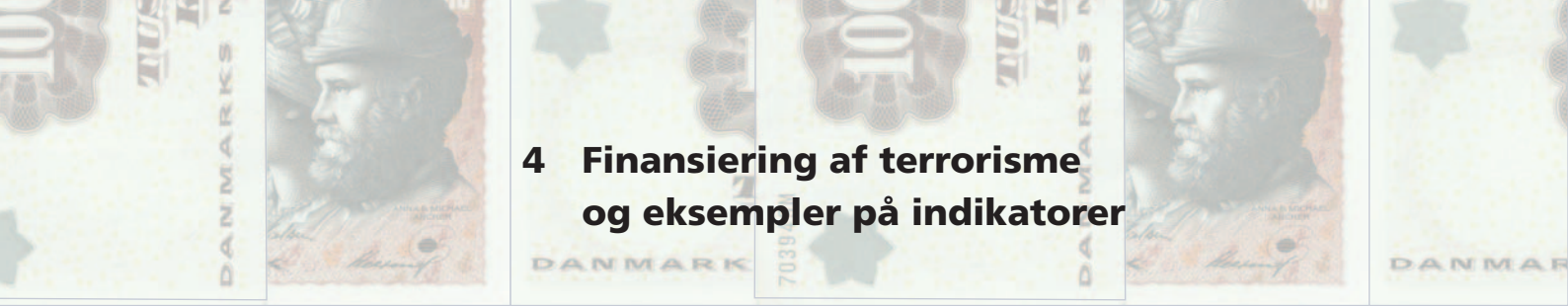
Et selskab med adresse i Spanien rettede henvendelse til europæiske investorer om investering i udenlandske aktier. Betaling skete til en konto i Østrig, som to amerikanske statsborgere, der var bosat i Spanien, havde fuldmagt til. Der blev gennem to år indbetalt 43 mio. USD, der blev videreoverført til diverse såkaldte skattelylande. Bl.a. danske investorer blev kontaktet af et nyt selskab, der under påskud af kontakt med en potentiel køber tilbød køb af de aktier, der angiveligt var investeret i, til en favorabel kurs mod deponering af 250.000 USD vedrørende en (ikke eksisterende) afgift. Den ene investor betalte herefter ca. 100.000 USD til en konto i et østeuropæisk land. Hvidvasksekretariatet blev underrettet af FIUen i det østeuropæiske land, der havde indledt en hvidvaskefterforskning vedrørende anvendelsen af kontoen, og beslaglagde derefter de 100.000 USD som udbytte fra bedrageri.

For tiden er de tre mistænkte i første del af sagen udleveret fra Spanien til Tyskland, der formentlig kun behandler den del af bedragerisagen, der vedrører tyske investorer. Det drøftes på Interpolmøder, hvordan sagskomplekset i øvrigt bør behandles.

I en anden verserende sag er danske konti oprettet og brugt af en professionel hvidvaskcentral. Heldigvis reagerede flere både danske og udenlandske banker, fordi de fandt noget i forløbet atypisk, og indgav underretninger til deres respektive FIUs. Sagen er nærmere omtalt i afsnit 5.3 vedrørende transitsager.

I nogle sager indgår hvidvask primært som et almindeligt led i bevisførelsen. Som eksempel kan nævnes nogle sager, hvor Hvidvasksekretariatet alene har ydet praktisk bistand til indhentelse af oplysninger om pengeoverførsler:

- 1 I en sag, hvor seks personer blev dømt for rufferi og menneskehandel, blev der til brug i bevisførelsen vedrørende kriminalitetens omfang indhentet oplysninger om to personers pengeoverførsler til/modtagelse af pengeoverførsler i et østeuropæisk land.
- 2 I en sag, hvor to personer blev dømt for omfattende narkotikakriminalitet, blev der indhentet oplysninger om bestemte personers overførsel af penge til udlandet. Det viste sig, at der over en periode var foretaget overførsler til bl.a. Sydamerika og Afrika.
- 3 I en sag, hvor foreløbig én person er blevet dømt for bedrageri ved Internethandel og dokumentfalsk med hensyn til falske identitetskort, blev der indhentet oplysninger om pengeoverførsler, bl.a. til Østeuropa, og bl.a. fundet overførsler, hvor der var benyttet falske navne.

4 Finansiering af terrorisme og eksempler på indikatorer

Terrorister har brug for midler til deres aktiviteter. Finansiering af terrorister tjener derfor til direkte eller indirekte at muliggøre terrorvirksomhed. Terrorgrupper har behov for at sikre, at der er tilgængelige midler til alt, de har brug for for at kunne udøve terrorvirksomhed. For at være succesfulde må terrorgrupper opbygge og vedligeholde en effektiv finansiel infrastruktur ved at udvikle finansieringskilder og metoder til at sløre forbindelsen mellem sådanne midler og de aktiviteter, midlerne støtter.

Kilder til finansiering af terrorvirksomhed kan være ydelser fra en stat eller velhavende enkeltpersoner. Der kan også være tale om udbytte fra strafbare forhold (f.eks. narkotikahandel, røverier, smugling eller salg af forfalskede varer). Endvidere kan der være tale om penge, der indsamles til angiveligt velgørende formål, men reelt helt eller delvist til terrorvirksomhed.

Finansiering af terrorisme er strafbart efter straffelovens § 114 a. Efter denne bestemmelse er det forbudt direkte eller indirekte at yde økonomisk støtte til, tilvejebringe eller indsamle midler til eller stille penge, andre formuegoder eller finansielle eller andre lignende ydelser til rådighed for terrorister.

Det er normalt meget vanskeligt at opdage og efterforske finansiering af terrorisme. Internationalt har man i de senere år især fokuseret på at opnå en større gennemsigtighed i systemer, der er konstateret anvendt. Det gælder f.eks. de alternative pengeoverførselssystemer (ARS, jf. afsnit 2.1), indsamlinger til velgørende organisationer o.l. (såkaldte NPOs – Non Profit Organizations) og spørgsmålet om at medsende afsenderoplysninger ved elektroniske pengeoverførsler.

Der er også blevet udarbejdet nogle indikatorer. De er i et vist omfang identiske med hvidvaskindikatorer, jf. eksemplerne i afsnit 3.

Fra indikatorer, der er udarbejdet af medlemmerne af FATF (se afsnit 6.4), kan eksempelvis nævnes følgende:

Konti

- 1 Åbning af en konto med oplysninger, der er vildledende eller vanskelige at verificere.
- 2 Flere personer, der øjensynlig er uden familie- eller forretningsmæssig forbindelse, har mulighed for at hæve på samme konto.
- 3 Åbning af en konto for et nyt selskab, hvor der indsættes mere end forventet sammenholdt med stifterens indtægt.

Indsættelser og hævninger på konti

- 1 En konto uden aktiviteter med et lille indestående, der pludselig modtager en eller flere indbetalinger, der følges op af daglige hævninger, til kontoen er tømt.
- 2 Store kontanthævninger fra en forretningskonto, hvor der normalt ikke er kontanttransaktioner.
- 3 Indsættelse af beløb i forskellige filialer af banken.

Kunden

- 1 Kundens arbejdsforhold (f.eks. arbejdsløs eller studerende) harmonerer ikke med modtagelse eller afsendelse af mange elektroniske pengeoverførsler eller med hævninger dagligt fra flere geografisk adskilte steder.
- 2 Velgørende organisationers (NPOs) finansielle transaktioner, der synes at være uden logisk økonomisk formål, eller hvor der ikke synes at være forbindelse mellem NPOens formål og de, der er involveret i transaktionen.
- 3 Ikke forklarede uoverensstemmelser konstateres i forbindelse med kundens identitetsoplysninger og verifikationen heraf (f.eks. med hensyn til bopælsland, pasudstedende land, besøgte lande i henhold til passet og dokumenter, der anvendes til bekræftelse af navn, adresse og fødselsdato).

Der er også en række indikatorer med det fælles træk, at der indgår særlige geografiske områder ('locations of specific concern') i en transaktion.

5 Aktuelt fra 2004

5.1 Underretninger og afgørelser

Fig 4
Underretninger
1993–2004

Tallene for lovpligtige underretninger i 2004 (samt tallene fra tidligere år) er følgende:

	1993-98	1999	2000	2001	2002	2003	2004	I alt
Banker	1084	157	133	205	216	176	200	2171
Realkreditinstitutter	8	1	1	0	1	1	2	14
Forsikring og fondsmæglere**	0	0	0	0	0	0	0	0
Vekselkontorer*	318	177	114	114	115	77	109	1024
Pengeoverførselsvirksomheder**						17	42	59
Advokater**						6	9	15
Revisorer og skatterådgivere**						0	0	0
Ejendomsmæglere**						0	1	1
Postvirksomhed**						1	0	1
Pengetransportvirksomhed**						0	0	0
Andre***					6	0	1	7
Spillekasinoer	31	2	3	0	0	2	2	40
I alt	1441	337	251	319	338	280	366	3332

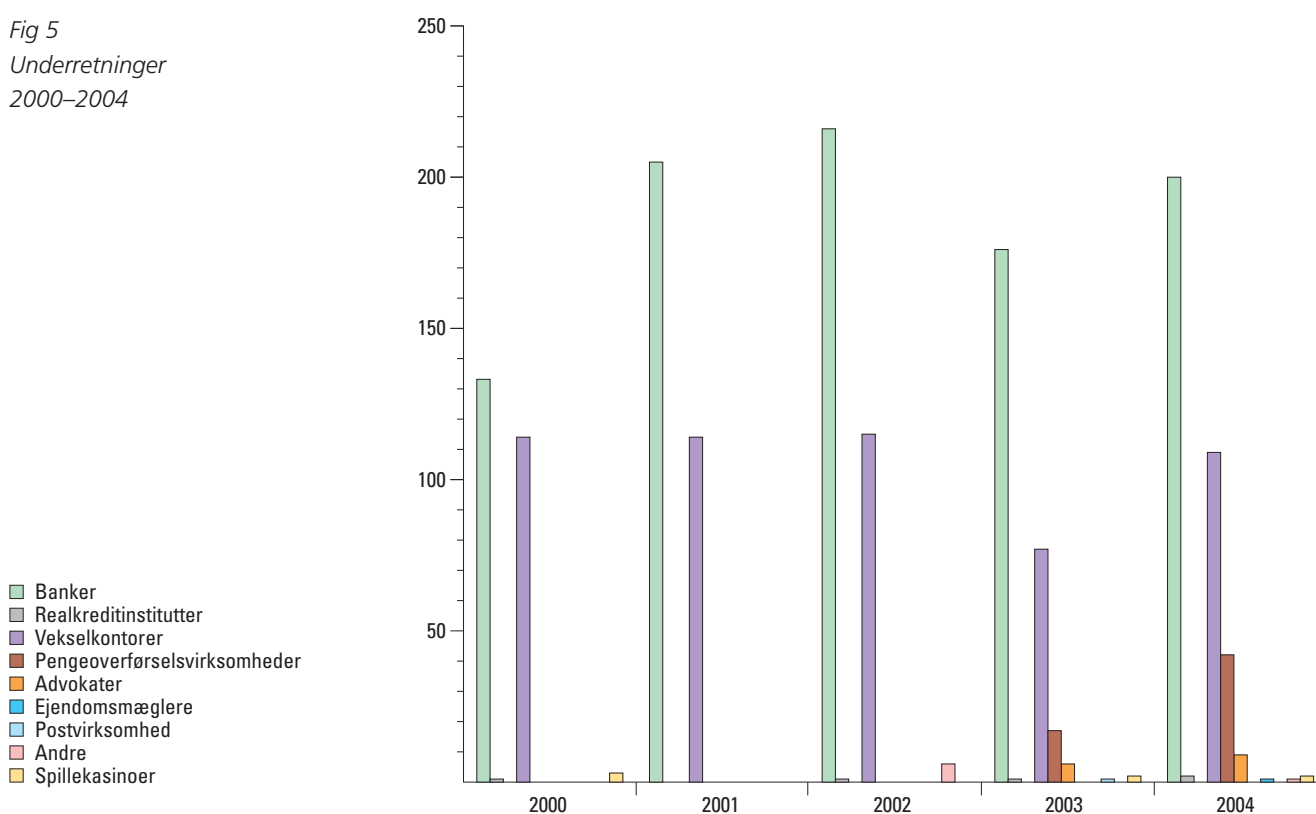
* fra 1995

** fra juni 2002

*** fra juni 2002 (i 2002 et samletal for de nye underretningspligtige)

Grafisk ser det for de sidste fem år således ud:

Fig 5
Underretninger
2000–2004

Som det fremgår, modtages den overvejende del af underretningerne fra banker, vekselkontorer og pengeoverførselsvirksomheder. Stigningen (ca. 30 %) i forhold til 2003 kan umiddelbart synes stor, men som det fremgår er der generelt større udsving i antallet af årlige underretninger.

Særligt vedrørende advokater og revisorer bemærkes, at ovennævnte tal kun vedrører underretninger i henhold til hvidvaskloven. Der modtages også oplysninger om mulige strafbare forhold fra advokater i deres egenskab af kuratorer (jf. konkurslovens § 110) og fra revisorer vedrørende alvorlig økonomiske kriminalitet begået af ledelsesmedlemmer i tilknytning til deres hverv i virksomheden (jf. revisorlovens § 10).

Hvidvasksekretariatet registrerer de modtagne underretningernes tilknytning til lande og regioner, både hvad angår transaktionens afsender og modtagerland og den disponerendes nationalitet. Formålet er bl.a. at vurdere, om der er markante ændringer, der kan give anledning til yderligere undersøgelser af underretningerne vedrørende det aktuelle område.

Tallene på regionsbasis for de sidste fem år ser således ud:

Region	2000	2001	2002	2003	2004	I alt
Vesteuropa	29	56	97	89	103	374
Østlandene	20	17	17	16	25	95
Nordamerika	3	8	17	14	8	50
Mellem- og Sydamerika	0	3	0	11	8	22
Afrika	6	56	37	37	23	159
Mellemøsten og Asien	23	119	111	104	33	390
Australien	1	1	1	2	2	7

Fig 6
Underretninger
2000–2004,
geografisk fordeling

De høje tal for Mellemøsten og Asien i 2001 skal ses i sammenhæng med de mange tiltag mod terrorisme og finansiering heraf, der blev iværksat i 2001, og hvor bl.a. de mange lister med delvis ufuldstændige identitetsoplysninger kunne give anledning til tvivl.

Hvidvasksekretariatet registrerer på baggrund af de oplysninger, der modtages, også de underretninger, der har ført til eller er indgået i afgørelser. De følgende tal vedrører kun danske afgørelser. Der modtages kun i begrænset omfang tilbagemelding om de underretninger, der fører til eller indgår i afgørelser i andre lande. Tallene er samlede tal fra 1994 og frem:

Afgørelsestype	Personer	Underretninger
Indenretlige afgørelser	99	91
Bødeforlæg	3	3
Administrative bøder	3	3
Andre administrative afgørelser	8	13
I alt	113	110

Fig 7
Underretninger
1994–2004,
danske afgørelser

Af de modtagne underretninger har 110 således ført til danske afgørelser vedrørende 113 personer.

Pr. 31/12 2004 var der 890 underretninger (ca. 26,7 % af samtlige), hvor Hvidvasksekretariatet havde modtaget tilbagemeldinger om sigtelser (men endnu ikke om afgørelser) eller endnu ikke havde modtaget tilbagemeldinger. I ca. 5,3 % af de færdigbehandlede underretninger er undersøgelsen sluttet med, at politiet har konstateret, at der var tale om lovlige forhold.

Ca. 4,5 % af de færdigbehandlede underretninger har resulteret i danske afgørelser. Dertil kommer nogle sager, hvor efterforskningen har ført til opdagelse af kriminalitet uden direkte relationer til underretningen, samt som nævnt et ukendt antal udenlandske sager.

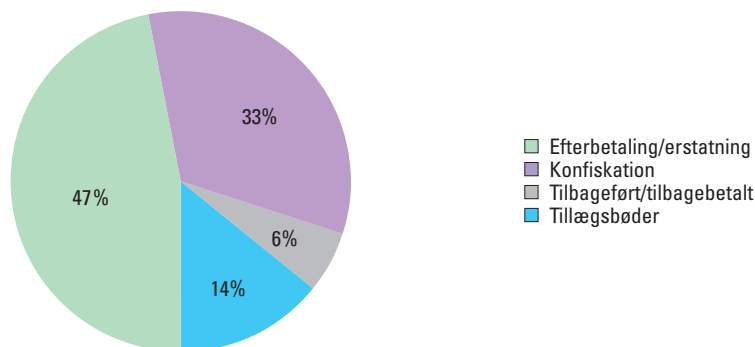
Afgørelserne vedrører følgende former for kriminalitet:

Fig 8
Underretninger,
kriminalitetsform

Kriminalitetsform	Personer
Narkotika	35
Berigelse (ekskl. fiskalt)	38
Fiskalt (inkl. straffelovens § 289)	33
Andet	7
I alt	113

I et vist omfang er berigelsen for de 113 personer konfiskeret, eller der er idømt tillægsbøder i stedet for konfiskation. Andre tillægsbøder i sagerne vedrører tilsigtet, men ikke opnået berigelse, eller de er idømt ved siden af en efterbetaling, der svarer til berigelsen. Statistikken omfatter kun inddragelse af udbytte og inkluderer derfor kun tillægsbøder, der inddrager den faktisk opnåede berigelse. I alt er ca. 180,4 mio. kr. af berigelsen konfiskeret eller på anden måde inddraget. Den procentvise fordeling ser således ud:

Fig 9
Fordeling af afgørelser

Udover de sager, der er nævnt i afsnit 3, kan følgende sager fra 2004 nævnes:

5.2
Sagseksempler
fra 2004

Hvidvasksekretariatet modtog en underretning fra en bank vedrørende T, på hvis konto der i løbet af nogle måneder var konstateret en række usædvanlige elektroniske indbetalinger på i alt ca. 200.000 kr. fra samme indbetaler. Beløbene var overført fra en konto tilhørende et selskab, hvor T varetog bogholderi- og regnskabsfunktion m.v. T var kendt med en anden sag om bedrageri, underslæb m.v. til ca. 2 mio. kr., der var begået i et tidligere ansættelsesforhold. T var endvidere kendt fra en tidligere underretning fra et spillekasino.

T blev dømt for dokumentfalsk, underslæb og bedrageri.

Hvidvasksekretariatet modtog en underretning fra en bank om, at det i forbindelse med, at et selskab var taget under konkursbehandling, blev konstateret, at en indbetaling på et millionbeløb ikke hidrørte fra den i indbetalingen anførte. Beløbet var indbetalt kontant og var dagen efter overført til en anden bank.

Underretningen indgik i en efterforskning, hvor T blev dømt for omfattende moms- og afgiftssvig.

Hvidvasksekretariatet modtog en underretning fra en bank vedrørende en regnskabschef, der overførte adskillige beløb fra virksomheden til egen konto i et andet pengeinstitut via virksomhedens homebanking system. Beløbene blev overført som gevinster. I virksomheden blev der udfærdiget og bogført falske bilag vedrørende overførslerne. I løbet af ca. et halvt år overførte regnskabschefen omkring ca. 1,5 mio. kr.

Regnskabschefen har erkendt underslæb. Sagen er fortsat verserende.

I forbindelse med en verserende efterforskning vedrørende et større antal butik- og lommetyverier samt hævnings fra pengeautomater efter afluring af pinkode, indhentede Hvidvasksekretariatet efter anmodning fra politikredsen oplysninger om bestemte personers overførsel af penge til et bestemt landområde i Østeuropa. Oplysningerne viste, at personerne havde foretaget pengeoverførsler, og det kunne således påvises, at de havde været i besiddelse af pengemidler.

Sammenfaldende hermed modtog Hvidvasksekretariatet underretninger fra flere pengeoverførselsvirksomheder om pengeoverførsler til samme landområde i Østeuropa. De enkelte overførsler var af varierende størrelse, men oftest under 10.000 kr. Nogle havde foretaget flere overførsler på samme dag. Forskellige personer havde foretaget overførsler til samme modtager i udlandet. Flere afsendere havde oplyst ikke eksisterende adresser eller adresser tilhørende offentlige institutioner, selskaber eller hoteller, som afsenderen typisk ikke havde benyttet hele det pågældende år.

En del personnavne havde navnesammenfald med personer fra det pågældende landområde i Østeuropa, der var kendt i forbindelse med domme for tyverier og tidligere var meddelt indrejseforbud i Danmark. Disse oplysninger er indgået i den verserende efterforskning.

Hvidvasksekretariatet modtog underretning fra en bank vedrørende et valutabeløb svarende til adskillige millioner kr. Beløbet var overført til banken med anmodning om indsættelse på Ts konto i banken. Beløbet var overført fra en bank i Asien til et selskab, som ikke var kunde i banken, hvorfor banken i første omgang afviste at modtage beløbet. Banken var uvidende om, at T sammen med X var ejere af selskabet. Efter anmodning fra selskabet blev beløbet modtaget og indsat på Ts konto. Ts oplysninger til henholdsvis banken og politiet om midlernes oprindelse var meget forskellig. Selskabet er efterfølgende blevet taget under konkursbehandling. Der er i sagen oplysninger om, at en offentlig persons navn var blevet misbrugt i forsøg på at franarre en person udlandet et større pengebeløb til indsættelse på Ts konto. Valutabeløbet er beslaglagt. Sagen er fortsat verserende.

Hvidvasksekretariatet modtog underretning fra en bank vedrørende en udenlandsdansker (T) med bopæl i Vesteuropa, der i en periode havde haft et mindre engagement med banken. T fik nu overført mange millioner USD. Midlerne blev overført fra et selskab i Asien. Banken havde bedt om oplysninger om de bagvedliggende forretninger og om dokumentation, hvilket T lovede snarest at give. T påbegyndte straks en videreformidling af de overførte midler, idet han overførte beløb i varierende størrelse til en kreds af personer og selskaber i forskellige lande rundt om i verden. T fremlagde ikke dokumentation. Efter modtagelse af underretningen blev bl.a. restindeståendet på ca. 24 mio. USD beslaglagt. Under den efterfølgende efterforskning fremkom oplysninger om og dokumentation for, at de overførte midler var et lån fra det asiatiske selskab, hvis direktion og bestyrelse var personer med bopæl i Mellemøsten. Efterforskningen har vist, at midlerne må antages at hidrøre fra bedrageri i forbindelse med salg af værdipapirer i USA. Fra USA var midlerne blevet overført til selskabet i Asien og derfra til Ts konto på baggrund af en oprettet låneaftale. Der samarbejdes med USA, der efterforsker sagen om bedrageri og dokumentfalsk. Beslaglæggelsen i Danmark er foretaget på baggrund af mistanke om hvidvask af udbyttet derfra. Sagen verserer fortsat.

5.3 Transitsager

Hvidvasksekretariatet behandler alle sager, der ikke har person- eller selskabstilknytning til Danmark (transitsager). Disse sager omfatter også valutaomvekslinger foretaget af personer med midlertidigt ophold i Danmark, herunder turister m.v. I 2004 er der modtaget underretninger om 31 transitsager.

I det følgende er fordelingen på lande foretaget ud fra hovedkriterierne omkring transaktionen. Der kan være andre lande involveret, f.eks. statsborgerskab for den disponerende eller det land, hvor ejerskabet til det disponerende selskab er hjemmehørende. Nogle af transitsagerne er på grund af transaktionernes art registreret med flere lande.

Den procentvise fordeling (1997-2004) på Vesteuropa, østlandene, USA og andre lande ser således ud:

Vesteuropa	57 %
Østlandene	14 %
USA	7 %
Andre lande	22 %

Antallet af transitsager varierer meget. Fordelingen de enkelte år ser grafisk således ud:

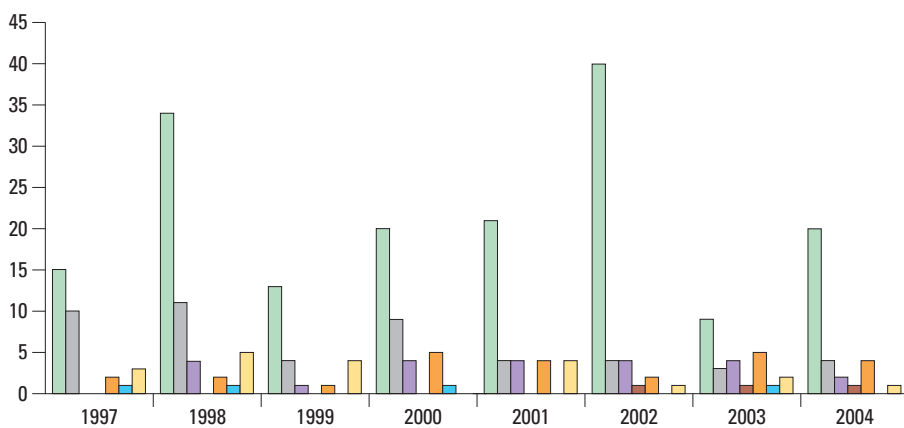

Fig 10
Transitsager,
geografisk fordeling

I én af de transitsager, Hvidvasksekretariatet behandler, indgår Danmark i et professionelt hvidvasksystem, som nævnt i afsnit 3.

Det drejer sig om en sag, hvor to israelske statsborgere (et midaldrende ægtepar) på næsten samme tid åbnede konti i to forskellige danske banker under henvisning til, at de skulle købe fast ejendom i Danmark. En tredje israelsk statsborger havde på et tidspunkt fuldmagt til den ene konto og var sammen med de to kontohavere ved oprettelsen af den anden konto. Der blev herefter fra Ukraine overført 400.000 EUR til den ene konto. Endvidere blev der ligeledes fra Ukraine, men via Holland, overført 1,4 mio. EUR til den anden konto. Pengene blev herefter på baggrund af overførselsanmodninger afsendt fra bl.a. Cypern overført til Holland (til én bank), Østrig (til to banker) og Tyskland (til fire banker). De danske banker gav underretninger, og Hvidvasksekretariatet har samarbejdet med flere lande (hvor FIUen også har modtaget nationale underretninger) i sagen. Mange flere lande er involveret i forbindelse med andre transaktioner uden tilknytning til Danmark. Oplysningerne i sagerne tyder på, at der er tale om professionel hvidvask af udbytte fra organiseret kriminalitet i Østeuropa, helt eller delvist styret fra et selskab i Israel, der formelt har fremtrådt som en almindelig handelsvirksomhed.

5.4

Sagssamarbejde med udlandet

Hvidvasksekretariatet modtager hvert år mange hvidvask- og/eller terrorfinansieringsforespørgsler fra udlandet og sender selv mange til udlandet. I 2004 har der i alt været 143 forespørgsler fra udlandet. Sekretariatet har også selv rettet mange forespørgsler til udlandet, bl.a. i alle de i afsnit 5.3 nævnte transitsager. Hertil kommer et betydeligt antal forespørgsler til og fra Informationscentralen i statsadvokaturen, der tillige vedrører placering af udbytte fra kriminalitet. Nogle af forespørgslerne – især vedrørende finansiering af terrorisme – har også i 2004 vedrørt et betydeligt antal personer, selskaber m.v. og har været meget ressourcekrævende.

Nogle forespørgsler fører til efterforskning i Danmark. Andre forespørgsler vedrører personer, hvor der tidligere er indgivet dansk hvidvaskunderretning, men hvor det ikke på det pågældende tidspunkt var muligt at nå videre ved politiets undersøgelser.

I andre sager opstår samarbejdet i forbindelse med Danmarks efterforskning på baggrund af en underretning, som f.eks. i den i afsnit 5.2 omtalte sag, hvor SØK beslaglagde ca. 24 mio. USD, og hvor USA har en verserende bedragerisag. Eller det opstår i forbindelse med, at flere landes FIUs modtager nationale hvidvaskunderretninger som i den i afsnit 5.3 nævnte transitsag.

Det internationale samarbejde på hvidvaskområdet er meget væsentligt, fordi hvidvask i meget vidt omfang foregår grænseoverskridende. Henvendelser fra udlandet prioriteres højt.

Ud over nogle af de sager, der er nævnt i afsnit 3, 5.2 og 5.3, kan eksempelvis nævnes:

En forespørgsel fra udlandet vedrørte et beløb indsat på en udenlandsk erhvervskonto, der var åbnet af en person, der viste dansk pas som legitimation. Beløbet hidrørte fra en falsk indbetaling. Et brev var blevet stjålet, mens det var under forsendelse, og efter ændring af bl.a. en vedlagt betalingsordre var det videresendt.

En anden forespørgsel vedrørte en udenlandsk statsborgers omveksling af ca. 2 mio. kr. til EUR. Pengene hidrørte efter det oplyste fra bilsalg til Danmark. Den ene person var kendt fra en tidligere dansk hvidvaskunderretning. Den angivne køber af bilerne var en person uden arbejde. Han var i øvrigt ikke registreret som bilejer.

5.5

Generelt samarbejde med udlandet

Som et led i det almindelige internationale samarbejde havde Hvidvasksekretariatet i 2004 besøg af to store delegationer fra henholdsvis Ukraine og Bulgarien. Formålet med besøgene var at orientere om Hvidvasksekretariatets opbygning og virksomhed samt om, hvordan Danmark har lovreguleret for at leve op til de internationale krav på området, og endvidere at drøfte det bilaterale samarbejde og problemstillinger i internationalt samarbejde generelt.

Hvidvasksekretariatet deltog i 2004 som ekspert i flere møder under Phare Twinning projektet 'Combatting Money Laundering' i Bulgarien, hvor de gennemgik hvidvaskbekæmpelsen i Danmark fra såvel den politimæssige som den anklagermæssige side. I efteråret gennemgik Hvidvasksekretariatet endvidere Kommissionens forslag til et 3. hvidvaskdirektiv i Bulgarien på 'The Sofia Summit of FIUs'. Repræsentanter for Hvidvasksekretariatet deltog også i EU ekspertarbejdsgrupper om bekæmpelse af finansiering af terrorisme og om ulovlig skovhugst og hvidvask. Oplæg til sidstnævnte møde blev udarbejdet i samarbejde med Skov- og Naturstyrelsen og Hvidvasksekretariatet ser i fortsættelse af denne specifikke problemstilling på, i hvilket omfang hvidvaskreglerne er egnede – herunder om det er muligt at udarbejde indikatorer – til bekæmpelsen af grov miljøkriminalitet.

Hvidvasksekretariatet har under Europarådets og EU-Kommissionens CARDS program foretaget en horisontal analyse af, i hvilket omfang syv Balkanlandes systemer var i overensstemmelse med de internationale standarder for finansiel efterforskning og konfiskation. Analysens resultat blev fremlagt på et seminar i Albanien.

En medarbejder i Hvidvasksekretariatet, der i 2003 var udlånt til Europarådets Moneyval-sekretariat (se afsnit 6.5) i syv måneder og var leder af evalueringsdelegationens besøg i Azerbajdjan, Armenien, Albanien samt Serbien og Montenegro, deltog i tre af Moneyvals plenummøder og fremlagde og drøftede evalueringsrapporterne vedrørende disse lande.

Derudover deltager repræsentanter for SØK i evalueringer vedrørende korruption, der også omhandler hvidvask på dette område.

6 Arbejdet i internationale fora i 2004

6.1 Interpol og Europol

De to særlige fora for politimæssigt samarbejde – Interpol og Europol – beskæftiger sig begge også med hvidvask og finansiering af terrorisme.

Repræsentanter for Hvidvasksekretariatet deltager i arbejdet i disse fora og videregiver oplysninger især til Europols analyser vedrørende finansiering af terrorisme. I forbindelse med Danmarks ratificering af protokollerne til Europolkonventionen forventes deltagelsen i hvidvaskanalyser udvidet i 2005.

Yderligere oplysninger om Interpols virksomhed kan søges på www.interpol.int
Oplysninger om Eurpol findes på www.europol.eu.int

6.2 The Baltic Sea Task Force

The Baltic Sea Task Force er et samarbejdsforum for Estland, Danmark, Finland, Island, Letland, Litauen, Norge, Polen, Rusland, Sverige og Tyskland. EU-Kommissionen er observatør.

Der gennemføres blandt andet et betydeligt antal fælles operationer på bi- og multilateralt niveau. I øjeblikket samarbejdes der inden for følgende kriminalitetsområder:

- Narkotika
- Handel med stjålne motorkøretøjer
- Handel med kvinder
- Højt beskattede varer
- Hvidvask
- Illegal migration
- Udenlandske bander
- Miljøkriminalitet

Hvidvasksekretariatet deltager i den del af samarbejdet, der vedrører hvidvask, herunder den del, der vedrører uddannelse i/erfaringsudveksling om analysemetoder.

Yderligere informationer om dette samarbejde findes på www.balticseataforce.fi

6.3 The Egmont Group

Hvidvasksekretariatet er medlem af the Egmont Group, der er et samarbejdsforum for 94 FIUs, jf. bilag 2. Det er i dag et almindeligt internationalt krav, at alle lande har en FIU med samme generelle arbejdsopgaver som Hvidvasksekretariatet. Der etableres stadig nye, der søger optagelse i the Egmont Group, hvor FIU-lederne én gang om året tager stilling til, om nye FIUs kan optages.

The Egmont Group har en række opgaver. Bl.a. bistår gruppen lande med rådgivning vedrørende etablering af FIUs, udfærdiger vejledninger om informationsudveksling og har undervisning/træning i bekæmpelse af hvidvask og finansiering af terrorisme. Over halvdelen af de deltagende FIUs er såkaldte 'administrative FIUs', der er placeret f.eks. under finansministerierne. Det betyder, at samarbejdet med disse ikke kan baseres på de regler, der gælder for samarbejdet mellem politiet og andre retshåndhævende myndigheder.

De deltagende FIUs har et særligt beskyttet net (the Egmont Secure Web System) til informationsudveksling.

The Egmont Group har flere arbejdsgrupper, der ser på særlige problemstillinger. I 2004 deltog repræsentanter for Hvidvasksekretariatet i arbejdet i den juridiske og den operative arbejdsgruppe.

I marts 2004 var Danmark værtsland for møder i arbejdsgrupperne.

Yderligere informationer om dette samarbejde findes på www.egmontgroup.org

FATF (The Financial Action Task Force on Money Laundering) er det væsentligste normsættende internationale forum på området for hvidvask og finansiering af terrorisme. Disse normer udformes som rekommandationer (40 generelle og 9 specifikt terrorrelaterede). Der gennemføres i samarbejde med IMF og Verdensbanken meget omfattende evalueringer af medlemslandenes opfyldelse af kravene. Danmark forventer at skulle besvare det omfattende evalueringsspørgeskema i efteråret 2005 med henblik på evalueringsbesøg i Danmark i januar 2006.

FATF har 33 medlemmer og har desuden en række søsterorganisationer (såkaldte FSRBs (FATF-style regional bodies), hvorunder f.eks. Moneyval hører, jf. afsnit 6.5), hvor der stilles tilsvarende krav til medlemmerne. Den samlede medlemskreds dækker efterhånden det meste af verden. Alle FSRBs og over 15 internationale organisationer m.v. (f.eks. FN, IMF, Verdensbanken, Interpol, Europol, the Egmont Group og WCO) har observatørstatus i FATF. Det tilstræbes at koordinere indsatsen i alle fora, der beskæftiger sig med hvidvask og finansiering af terrorisme.

De 40 rekommandationer blev revideret i 2003. Alle lande har siden hen arbejdet med gennemførelsen af de nye krav på området, jf. for EUs medlemsstater bl.a. afsnit 6.6. Ud over de store evalueringer er der jævnligt selvevalueringer på udvalgte områder for at sikre et løbende overblik over status i de deltagende lande.

FATF tilstræber også at identificere lande, hvis hvidvaskbekæmpelse er utilstrækkelig ('non-cooperative countries and territories' (NCCTs)). Disse lande figurerer på en såkaldt NCCT-liste. Finanssektor m.v. skal være særlig opmærksom på transaktioner med tilknytning til disse lande. Landene tages af listen, når deres hvidvasksystem er tilstrækkelig forbedret. Pr. 31/12 2004 var følgende lande på listen:

6.4
The Financial Action
Task Force

Cook Islands (taget af listen primo 2005)
Indonesien (taget af listen primo 2005)
Myanmar
Nauru
Nigeria
Filippinerne (taget af listen primo 2005)

FATF har også møder om hvidvaskmetoder, hvor eksperter mødes og drøfter udviklingen m.v. Dette arbejde indgår i FATFs vurdering af, om de eksisterende standarder er tilstrækkelige. I 2004 var Rusland vært for det årlige typologimøde, som også repræsentanter for Hvidvasksekretariatet deltog i. Emnerne var hvidvaskrisici i forsikringssektoren, narkotika-handel med relation til finansiering af terrorisme, alternative penge-overførselssystemer (ARS), tendenser og indikatorer vedrørende hvidvask og finansiering af terrorisme samt hvidvaskmetoder relateret til menneskehandel og -smugling.

Rekommandationer, typologirapporter m.v. er tilgængelige på www.fatf-gafi.org

6.5
Europarådet

Europarådet har i 2004 arbejdet med oplæg til en ændring af Strasbourg-konventionen om hvidvask, der har til formål yderligere at forbedre det internationale samarbejde på området. Hvidvasksekretariatet har været med i den nationale følgegruppe, der bistår Justitsministeriet med kommentarer til forslagene ud fra erfaringerne fra det daglige arbejde med området.

Europarådet har en særlig komité – the Moneyval Committee – der er en FSRB (FATF-style regional body) for central- og østeuropæiske lande. Alle FATF-medlemmer har observatørstatus og Hvidvasksekretariatet har deltaget i flere plenummøder.

6.6
EU

I 2004 er Kommissionens arbejde med et udkast til et 3. hvidvaskdirektiv blevet færdiggjort, og en arbejdsgruppe under Rådet har arbejdet videre med dette forslag. Direktivet (og enkelte andre nye EU-retsakter) har især til formål at sikre en ensartet implementering i EUs medlemsstater af visse af FATFs rekommandationer fra 2003.

Hvidvasksekretariatet har deltaget i de mange møder vedrørende direktivet, der har været afholdt i 2004.

Bilag 1 Hvidvaskloven

Lov om forebyggende foranstaltninger mod hvidvaskning af penge og finansiering af terrorisme

(Lovbekendtgørelse nr. 132 af 1. marts 2005)

§ 1. Denne lov finder anvendelse på følgende virksomheder:

- 1) fysiske personer eller kredit- og finansieringsinstitutter, der udøver en eller flere af de i bilag 1 nævnte aktiviteter som deres hovedaktivitet,
- 2) livsforsikringselskaber og pensionskasser omfattet af lov om finansiel virksomhed,
- 3) udenlandske kredit- og finansieringsinstitutter, der gennem en filial her i landet driver virksomhed efter nr. 1 og 2,
- 4) Danmarks Nationalbank, i det omfang den udøver tilsvarende virksomhed som de i nr. 1 nævnte institutter.

Stk. 2. Endvidere finder loven anvendelse på

- 1) advokater, når de
 - a) deltager med bistand eller udførelse af transaktioner for deres klienter i forbindelse med køb og salg af fast ejendom eller virksomheder, forvaltning af klienters penge, værdipapirer eller andre aktiver, åbning eller forvaltning af bank-, opsparings- eller værdipapirkonti, tilvejebringelse af nødvendig kapital til oprettelse, drift eller ledelse af selskaber, oprettelse, drift eller ledelse af investeringsforeninger, selskaber eller lignende strukturer, anden forretningsmæssig rådgivning eller
 - b) på deres klients vegne og for dennes regning foretager en finansiel transaktion eller en transaktion vedrørende fast ejendom,
- 2) revisorer og skatterådgivere,
- 3) ejendomsmæglere,
- 4) forsikringsmæglere,
- 5) forhandlere af genstande samt auktionsholdere, hvis beløbet, der omsættes, er på 15.000 euro eller derover og der betales med kontanter,
- 6) personer eller virksomheder, der mod betaling yder tilsvarende ydelser som nævnt i nr. 1-4.

Stk. 3. §§ 4-6, 9 og 10-10 b gælder endvidere for virksomheder, der

- 1) er omfattet af lov om postvirksomhed,
- 2) erhvervsmæssigt driver virksomhed med overførsel af penge og andre værdier,
- 3) erhvervsmæssigt driver pengetransportvirksomhed,
- 4) er vekselkontorer.

Stk. 4. Virksomheder omfattet af stk. 1, nr. 1-3, og stk. 3, skal, i det omfang de udøver virksomhed med overførsel af penge og andre værdier, lade sig registrere ved Erhvervs- og Selskabsstyrelsen for at kunne drive denne form for virksomhed. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen påser, at de pågældende virksomheder overholder de forpligtelser, som de er underlagt efter denne lov. Dette gælder ikke virksomheder, som er under tilsyn af Finanstilsynet.

Stk. 5. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan benytte fremmed bistand ved tilsyn efter stk. 4.

Stk. 6. Erhvervs- og Selskabsstyrelsen kan for de i stk. 4 nævnte virksomheder fastsætte regler om anmeldelse, registrering og offentliggørelse, herunder om, hvilke oplysninger der skal registreres, og hvilke forhold anmeldere eller andre selv kan registrere i styrelsens edb-system, samt om brugen af dette system.

§ 2. Ved hvidvaskning af penge forstås i denne lov konvertering, overførsel, erhvervelse, besiddelse eller anvendelse af formuegoder eller fortidelse eller tilsløring af deres art, oprindelse, lokalisering, bevægelser og ejerforhold samt forsøg herpå eller medvirken hertil med viden eller formodning om, at formuegoderne stammer fra overtrædelse af straffeloven.

§ 2 a. Ved terrorisme skal i denne lov forstås terrorisme som defineret i straffelovens § 114.

§ 3. De af § 1 omfattede virksomheder skal udarbejde skriftlige interne regler om betryggende kontrol- og kommunikationsprocedurer samt uddannelses- og instruktionsprogrammer for medarbejderne, jf. §§ 4, 5, 6, 9 og 10-10 b. Stk. 2. Stk. 1 gælder ikke virksomheder omfattet af § 1, stk. 2, nr. 5, og § 1, stk. 3. Virksomheder omfattet af 1. pkt. skal drage omsorg for, at deres ansatte er bekendte med de pligter, som fremgår af denne lov.

Stk. 3. Økonomi- og erhvervsministeren kan fastsætte nærmere regler om interne kontrolprocedurer og interne retningslinjer samt uddannelse af ansatte m.v. for de indberetningspligtige i henhold til § 1, stk. 2, nr. 1-4 og 6.

§ 4. De af § 1 omfattede virksomheder skal kræve, at deres kunder legitimerer sig, når der optages forretningsmæssig forbindelse med dem, herunder når der åbnes en konto eller et depot. Legitimationen skal omfatte navn, adresse, CPR- eller CVR-nummer eller anden lignende dokumentation, hvis den pågældende ikke har CPR- eller CVR-nummer.

Stk. 2. Betalingsformidling, der foretages uden personlig kontakt mellem afsender og betalingsformidler eller af en betalingsformidler, der ikke samtidig er kontoførende institut for afsender, skal i samtlige formidlingsled være ledsaget af oplysninger om afsender, jf. stk. 1. Betalingsformidleren er ansvarlig for, at oplysningerne om afsender er tilstrækkelige og meningsfulde.

Stk. 3. Clearings- og afviklingssystemer, som gennemfører betalinger mellem de af § 1, stk. 1, omfattede virksomheder eller tilsvarende virksomheder inden for EU, samt systemer til afvikling af værdipapirer er dog undtaget fra kravet om afsenderidentifikation i stk. 2.

Stk. 4. For fysiske eller juridiske personer, der ikke omfattes af stk. 1, gælder kravet om legitimation enhver transaktion på beløb svarende til modværdien af 15.000 euro eller derover. Legitimationskravet gælder, uanset om transaktionen udføres i en eller i flere operationer, hvis der synes at være en indbyrdes forbindelse.

Stk. 5. Såfremt transaktionens størrelse ikke kendes på det tidspunkt, hvor den påbegyndes, skal der kræves legitimation, så snart virksomheden får formodning om, at der er tale om en transaktion af den i stk. 3 nævnte art.

Stk. 6. Uanset transaktionsbeløbets størrelse skal der kræves legitimation, når der er mistanke om, at transaktionen har tilknytning til hvidvaskning af penge eller finansiering af terrorisme.

§ 5. Livsforsikringsselskaber og pensionskasser kan uanset bestemmelsen i § 4 undlade at kræve legitimation i forbindelse med forsikringsaftaler, hvis den årlige præmie er på et beløb svarende til modværdien af 1.000 euro eller derunder, eller hvis en engangspræmie er på et beløb svarende til modværdien af 2.500 euro eller derunder, jf. dog § 6. For pensionsforsikringsaftaler, der indgås i medfør af arbejdskontrakt eller den forsikredes erhvervmæssige virksomhed, kan legitimationskrav ligeledes undlades, forudsat at aftalerne ikke indeholder en tilbagekøbsklausul eller kan anvendes som sikkerhed for lån.

Stk. 2. Uanset transaktionsbeløbets størrelse skal der kræves legitimation, når der er mistanke om, at transaktionen har tilknytning til hvidvaskning af penge.

§ 6. Har en virksomhed viden eller formodning om, at transaktionen sker på vegne af tredjemand, skal tredjemands identitet kræves oplyst, jf. § 4, stk. 1.

§ 7. Legitimationskravene i §§ 4, 5 og 6 gælder ikke, når transaktionen gennemføres til en konto, hvis indehaver allerede er legitimeret, medmindre der er mistanke om, at transaktionen har tilknytning til hvidvaskning af penge

eller finansiering af terrorisme.

§ 8. Er kunden en virksomhed omfattet af § 1, stk. 1 eller af direktiv 91/308/EØF om forebyggende foranstaltninger mod anvendelse af det finansielle system til hvidvaskning af penge, gælder legitimationskravene i §§ 4, 5 og 6 ikke.

§ 9. Identitetsoplysninger skal opbevares i mindst 5 år efter, at kunde-forholdet er ophørt.

Stk. 2. Dokumenter og registreringer vedrørende transaktioner opbevares i mindst 5 år efter transaktionernes gennemførelse.

§ 10. Såfremt der er mistanke om, at en transaktion har tilknytning til hvidvaskning af penge, skal virksomheden undersøge den nærmere.

Stk. 2. Såfremt mistanken ikke kan afkræftes, skal transaktionen sættes i bero, indtil Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet er underrettet. I tilfælde, hvor det ikke forekommer muligt at undlade at gennemføre transaktionen eller en sådan undladelse synes at kunne hindre retsforfølgning af de personer, der drager fordel af en formodet hvidvaskningstransaktion, underrettes politiet umiddelbart efter gennemførelsen, jf. dog § 10 a.

Stk. 3. Politiet kan forlange de oplysninger, der er nødvendige i sagen, i henhold til retsplejelovens regler.

§ 10 a. Såfremt der er mistanke om, at transaktionen har eller har haft tilknytning til finansiering af terrorisme, skal virksomheden undersøge transaktionen nærmere. Såfremt mistanken ikke kan afkræftes, skal Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet underrettes. Der må kun gennemføres transaktioner fra den aktuelle konto eller person efter aftale med Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet. Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet træffer hurtigst muligt og senest inden udløbet af den efterfølgende bankdag efter underretningens modtagelse beslutning om, hvorvidt der skal ske beslaglæggelse.

Stk. 2. Politiet kan forlange de oplysninger, der er nødvendige i sagen, i henhold til retsplejelovens regler.

§ 10 b. Finanstilsynet kan, når det følger af Financial Action Task Force's anbefalinger, fastsætte nærmere regler om de i § 1 nævnte fysiske og juridiske personers systematiske underretningspligt til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet om finansielle transaktioner med usamarbejdsvillige lande i forbindelse med bekæmpelse af hvidvaskning af penge eller finansiering af terrorisme. Det kan i den forbindelse fastsættes, at indberetningspligten skal ske systematisk, og uden at der foreligger mistanke.

§ 10 c. Medlemmer af Advokatsamfundet kan foretage indberetning om mistanke som nævnt i §§ 10 - 10 b til sekretariatet for Advokatsamfundet, der videregiver indberetning til Statsadvokaten for Særlig Økonomisk Kriminalitet efter en konkret vurdering.

§ 10 d. Kreditinstitutter samt andre institutter, der som led i deres virksomhed deltager i håndtering og udlevering af pengesedler og mønter til offentligheden, herunder institutter, hvis aktivitet består i veksling af pengesedler og mønter i forskellig valuta, har pligt til at tage alle sedler og mønter, som de ved eller har tilstrækkelig grund til at tro er falske, ud af omløb. De overgiver dem straks til politiet.

§ 11. Såfremt Finanstilsynet får kendskab til forhold, der formodes at have tilknytning til hvidvaskning af penge eller finansiering af terrorisme, underretter tilsynet politiet herom.

§ 12. Virksomhedens ansatte og ledelsen samt revisorer eller andre, der udfører særlige hverv for virksomheden, er forpligtet til at hemmeligholde, at der er givet politiet oplysninger eller er iværksat en undersøgelse om hvidvaskning af penge.

Stk. 2. Oplysninger, der i god tro gives til politiet i medfør af §§ 10 -11, anses ikke som et brud på den tavshedspligt, der er fastsat i lovgivning eller i medfør af lov eller i henhold til kontrakt. Videregivelse af sådanne oplysninger påfører ikke virksomheden, dens ansatte eller medlemmer af dens

ledelse nogen form for ansvar.

Stk. 3. Advokater er, når de repræsenterer en klient før, under og efter en retssag, undtaget fra pligten til indberetning af oplysninger i henhold til denne lov.

Stk. 4. Revisorer og andre indberetningspligtige i henhold til § 1, stk. 2, nr. 1-4 og 6, er, når de bistår en advokat før, under og efter en retssag, undtaget fra pligten til indberetning af oplysninger i samme omfang som den advokat, der bistås, jf. stk. 3.

Stk. 5. Stk. 3 og 4 gælder endvidere sager, der føres i Landsskatteretten, og sager ved en voldgiftsret. Endvidere er revisorer, når de repræsenterer en klient ved Landsskatteretten, undtaget fra pligten til indberetning af oplysninger i henhold til denne lov.

Stk. 6. Tilsynslovgivningens særlige bestemmelser om tavshedspligt gælder for de i Finanstilsynet ansatte og eksperter, der handler eller har handlet på tilsynets vegne.

§ 12 a. De virksomheder, der er registreret i henhold til denne lovs § 1, stk. 4, skal give Erhvervs- og Selskabsstyrelsen de oplysninger, der er nødvendige til brug for tilsynet med overholdelsen af denne lov eller forskrifter udstedt i medfør heraf.

§ 13. Overtrædelse af § 1, stk. 4, §§ 3 og 4, § 5, stk. 2, §§ 6 og 9, § 10, stk. 2, § 10 a, stk. 1, 2. pkt., § 10 c, § 10 d, 2. pkt., og § 12, stk. 1, samt undladelse af at opfylde politiets krav efter § 10, stk. 3, og § 10 a, stk. 2, straffes med bøde.

Stk. 2. I forskrifter, der udstedes af Finanstilsynet i medfør af denne lov, kan der fastsættes straf af bøde for overtrædelse af bestemmelserne i forskrifterne.

Stk. 3. Der kan pålægges selskaber m.v. (juridiske personer) strafansvar efter reglerne i straffelovens 5. kapitel.

§ 14. Loven træder i kraft den 1. juli 1993.

§ 15. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan sættes i kraft ved kgl. anordning med de afvigelser, som landsdelenes særlige forhold tilsiger.

Bilag 1

- 1 Modtagelse af indlån og andre tilbagebetalingspligtige midler.
- 2 Udlånsvirksomhed, herunder bl.a. – forbrugerkreditter – realkreditlån – factoring og diskontering – handelskreditter (inkl. forfæitning).
- 3 Finansiell leasing.
- 4 Betalingsformidling.
- 5 Udstedelse og administration af betalingsmidler (kreditkort, rejsechecks, bankveksler).
- 6 Sikkerhedsstillelse og garantier.
- 7 Transaktioner for egen eller kunders regning vedrørende:
 - a. Pengemarkedsinstrumenter (checks, veksler, indskudsbeviser m.v.)
 - b. Valutamarkedet
 - c. Finansielle futures og options
 - d. Valuta- og renteinstrumenter
 - e. Værdipapirer.
- 8 Medvirken ved emission af værdipapirer og tjenesteydelser i forbindelse hermed.
- 9 Rådgivning til virksomheder vedrørende kapitalstruktur, industristrategi og dermed beslægtede spørgsmål og rådgivning samt tjenesteydelser vedrørende sammenslutning og opkøb af virksomheder.
- 10 'Money broking'.
- 11 Porteføljeadministration og -rådgivning.
- 12 Opbevaring og forvaltning af værdipapirer.
- 13 Boksudlejning.
- 14 Investeringsinstitutter (investeringsforeninger eller specialforeninger).

Bilag 2 Medlemmer af The Egmont Group

Albanien	Gibraltar	Portugal
Andorra	Grenada	Republikken Korea
Anguilla	Grækenland	Rumænien
Antigua og Barbuda	Guatemala	Rusland
Argentina	Guernsey	Schweiz
Aruba	Hong Kong	Serbien
Australien	Indonesien	Singapore
Bahama-øerne	Irland	Slovakiske Republik, Den
Bahrain	Island	Slovenien
Barbados	Isle of Man	Spanien
Belgien	Israel	St. Kitts og Nevis
Belize	Italien	St. Vincent og Grenadinerne
Bermuda	Japan	Storbritannien
Bolivia	Jersey	Sverige
Brasilien	Kroatien	Sydafrika
British Virgin Islands	Letland	Taiwan
Bulgarien	Libanon	Thailand
Canada	Liechtenstein	Tjekkiske Republik, Den
Cayman Islands	Litauen	Tyrkiet
Chile	Luxembourg	Tyskland
Colombia	Makedonien	Ukraine
Cook Islands	Malaysia	Ungarn
Costa Rica	Malta	USA
Cypern	Marshall-øerne	Vanuatu
Danmark	Mauritius	Venezuela
Dominica	Mexico	Østrig
Dominikanske Republik, Den	Monaco	
Egypten	Nederlandene	
El Salvador	Nederlandske Antiller	
Estland	New Zealand	
Finland	Norge	
Forenede Arabiske Emirater	Panama	
Frankrig	Paraguay	
Georgien	Polen	

Bilag 3 Relevante websites

På mange websites kan der indhentes oplysninger vedrørende hvidvask, terror, regler, betænkninger, lovforslag med bemærkninger, typologier, indikatorer m.v.

I det følgende er nogle centrale sites nævnt, bl.a. sites med terrorlister (FN, EU og USA).

Baltic Sea Task Force	www.balticseatactforce.fi
Egmont Group	www.egmontgroup.org
Europol	www.europol.eu.int
EU (EUR-lex website)	www.europa.eu.int/eur-lex
Europarådet	www.coe.org
FATF	www.fatf-gafi.org
Finanstilsynet	www.ftnet.dk
FN	www.un.org
	www.imolin.org
IMF	www.imf.org
Interpol	www.interpol.int
Justitsministeriet	www.jm.dk
OECD	www.oecd.org
Retsinformation	www.retsinfo.dk
Udenrigsministeriet	www.um.dk
USA	www.ustreas.gov
Verdensbanken	www.worldbank.org

© 2005

Statsadvokaten for særlig økonomisk kriminalitet

Anker Heegaards Gade 5

1572 København V

T +45 3314 8888

F +45 3343 0119

econ.crime@post.tele.dk

Design Møllerup Designlab A/S

Tryk Nofoprint A/S

